

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/40/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120205092
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8120205092.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného: JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Mýtna 48, P.O.BOX 205, 810 00 Bratislava, proti žalovanej: G. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. X, XXX XX L., právne zastúpenej: WEBER LEGAL s.r.o., so sídlom Na Rozhliadke 2, 831 01 Bratislava, IČO: 50 680 552, o zaplatenie 2.115,18 eur s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 04.05.2022 č.k. 7Csp/82/2020-233, takto jednohlasne

rozhodol:

I. Mení rozsudok tak, že žalobu zamietá.

II. Žalovanej voči žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.: „I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 297,70 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy 297,70 eur odo dňa 21.08.2019 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.“

II. Žalovaná má vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 71,86 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 1 ods. 1, 2, § 2 písm. a), b), § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1, 2, § 17 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov účinného ku dňu 08.08.2014 (ďalej len „ZoSÚ“), § 53 ods. 6 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 1 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia OZ účinného v čase uzatvárania zmluvy, § 92 ods. 8 Zákona o bankách.

3. Vo svojom odôvodnení uviedol, že z predloženej Notárskej zápisnice N XXXX/XXXX zo dňa 11.12.2017 mal súd za preukázané zlúčenie obchodných spoločností Consumer Finance Holding, a.s. so spoločnosťami Všeobecná úverová banka, a.s. a spoločnosťou VÚB leasing, a.s., ktoré sa stali jej univerzálnymi právnymi nástupcami. Medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. a žalovanou bola dňa 11.08.2014 podpísaná Zmluva o poskytnutí najľahšej pôžičky, Zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 3.000 eur, prvá splátka bola splatná dňom 20.09.2014, termín konečnej splatnosti bol určený na august 2019. Predžalobnou upomienkou zo dňa 27.07.2017, ktorá bola žalovanej doručená dňa 07.08.2017, bola žalovaná upozornená na nedoplatok na splátkach v celkovej výške 348,30 eur a

vyzvaná, že ak do 05.09.2017 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci máj 2017, bude veriteľ oprávnený úver zosplatiť. Z oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 23.09.2017 pre súd vyplynulo, že žalobca úver zosplatiť a vyzval žalovanú na zaplatenie sumy 2.115,45 eur. Z prehľadu splátok a úhrad mal súd za preukázané, že žalovaná zaplatila žalobcovi sumu 2.702,30 eur. Žalovaná vzniesla námietku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Mala za to, že neboli splnené podmienky v súlade s § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Uviedla, že zosplatenie úveru podľa § 565 Občianskeho zákonníka je neplatný právny úkon pre neplatosť upozornenia podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

4. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že dňa 11.08.2014 bola medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom a žalovanou ako dlžníčkou podpísaná Zmluva o poskytnutí najľahšej pôžičky, Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej bola žalovanej poskytnutá pôžička vo výške 3.000 eur, ktorú sa zaviazala splácať v počte splátok 60 vo výške 87,16 eur, fixná ročná úroková sadzba predstavovala 27,44%, termín konečnej splatnosti bol august 2019. Prvá splátka bola splatná dňom 20.09.2014 a RPMN predstavovala 27,44%. Predžalobnou upomienkou zo dňa 27.07.2017 č. XXXXXXXX žalobca upozornil žalovanú na nedoplatok na splátkach vo výške 348,30 eur a upozornil ju, že ak do 05.09.2017 nedôjde k jeho úhrade, žalobca pristúpi k zosplateniu úveru. Predžalobná upomienka bola žalovanej doručená dňa 04.08.2017 (č.l. 16). Keďže žalovaná nespĺnila svoju povinnosť, žalobca listom zo dňa 23.09.2017 vyhlásil okamžitú splatnosť úveru. Z prehľadu splátok a úhrad mal súd za preukázané, že žalovaná uhradila dlžnú sumu vo výške 2.702,30 eur. Napriek výzvam súdu právny zástupca žalobcu nepredložil listiny, ktorými veriteľ preskúmaval bonitu žalovaného ako dlžníka pri poskytovaní úveru. Z tohto dôvodu súd dospel k záveru, že nastali zákonné podmienky uvedené v § 11 ods. 2, druhej vety ZoSÚ, teda veriteľ hrubým spôsobom porušil svoje povinnosti pri poskytovaní úveru, preto je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Následne v súlade s ust. § 11 ods. 2 veta prvá ZoSÚ, právny úkon veriteľa o predčasnom zosplatení úveru je pre rozpor s týmto zákonným ustanovením absolútne neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 23.09.2017 je preto neplatný právny úkon. K žalovanej vznesenej námietke nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu súd uviedol, že s jej právnou argumentáciou sa nestotožňuje. Žalovanej bol poskytnutý nebankový úver od spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s. Ten sa v dôsledku zlúčenia spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s. so spoločnosťami VÚB, a.s. a VÚB Leasing, a.s. s účinnosťou od 01.01.2018 v zmysle predloženej notárskej zápisnice nepretransformoval na bankový úver, na ktorý by bolo potrebné aplikovať § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Naopak pri postúpení pohľadávky z nebankového úveru je potrebné aplikovať zákonné ust. § 17 písm. b) z. č. 129/2010 Z.z. V danom prípade termín konečnej splatnosti úveru bol dohodnutý na august 2019 a pohľadávka bola na spoločnosť Intrum Slovakia, s.r.o. postúpená v zmysle § 17 písm. b) po konečnom termíne splatnosti, t.j. dňa 22.10.2020, preto námietky žalovanej o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie považoval za irelevantné. Keďže termín konečnej splatnosti úveru bol dohodnutý na august 2019 (čl. V zmluvy) a pohľadávka bola na spoločnosť Intrum Slovakia, s.r.o. postúpená v zmysle § 17 písm. b) po konečnom termíne splatnosti, t.j. dňa 22.10.2020, je daná aktívna vecná legitímácia žalobcu na podanie tejto žaloby.

5. Čo sa týka obligatórných náležitostí v súlade s § 9 ods. 2 ZoSÚ, súd sa v celom rozsahu stotožnil s argumentáciou žalovanej, ktorou namietala, že zmluva obsahuje dohodu o odplate, ktorá prevyšuje najvyššiu prípustnú odplatu podľa zákona. Priemerná úroková sadzba vo vzťahu k novým obchodom za obdobie apríl 2014 pre spotrebiteľské a ostatné úvery so začiatčnou fixáciou úrokovej sadzby od jedného do piatich rokov bola uvedená vo výške 10,59 %. Dvojnásobok priemernej úrokovej miery je 21,18 %, pričom zmluvne dojednaná úroková sadzba je vo výške 27,44 %. Súd dohodu o odplate medzi dlžníkom a veriteľom považoval za neplatnú, pretože táto je v hrubom rozpore s dobrými mravmi v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka. K uvedeniu všetkých predpokladov použitých pre výpočet RPMN, súd poukázal na článok 7 uzatvorenej zmluvy o poskytnutí najľahšej pôžičky, z ktorej všetky údaje potrebné pre jej výpočet, ako je výška pôžičky, počet splátok, RPMN, číslo splátky, výška splátky bez poistenia a interval vyplývajú. Pokiaľ ide o rozlíšenie splátok na istinu, úroky a iné poplatky, súd sa s argumentáciou žalovanej nestotožnil, pričom poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22.02.2018 sp. zn. 3Cdo/146/2017 a na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to znesenie Najvyššieho súdu zo dňa 17.04.2018 sp. zn. 3Cdo/56/2018 a zo dňa 23.04.2018 sp. zn. 4Cdo/211/2017. Rovnaký záver vyplýva aj z rozsudku Súdneho dvora EÚ tretej Komory zo dňa 09.11.2016 vo veci C - 42/15. Vnútroštátne zákony sa musia vykladať vo svetle práva Európskej únie. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48 ES jasne deklaruje, že rozpis splátok sa člení na

istinu, úroky a poplatky nie je potrebný, preto nie je možné rozhodovať v rozpore so znením právnych aktov Európskej únie. Podobne sa súd nestotožnil s názorom o nedostatku náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ, teda termínu konečnej splatnosti a doby trvania zmluvy. Z uzatvorenej zmluvy o poskytnutí najľahšej pôžičky jasne vyplýva termín konečnej splatnosti august 2019, splatnosť splátok vždy do 20. dňa toho - ktorého mesiaca a doba trvania zmluvy do splnenia všetkých záväzkov, pričom počet splátok, ktoré je žalovaná povinná vo výške 87,16 eur uhrádzať predstavuje počet 60. Uvedené údaje sú podľa názoru súdu pochopiteľné aj pre priemerného spotrebiteľa.

6. Súd vzhľadom na záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru konštatoval, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi rozdiel medzi výškou poskytnutého úveru a úhradami, ktoré poukázala žalobcovi. Žalobca žalovanej poskytol úver v sume 3.000 eur, pričom žalovaná zaplatila žalobcovi sumu vo výške 2.702,30 eur, preto ju súd zaviazal zaplatiť žalobcovi rozdiel vo výške 297,70 eur. V súlade s ust. § 517 ods. 1, 2 OZ v spojení s § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. súd žalobcovi priznal úroky z omeškania odo dňa konečnej splatnosti úveru, t.j. odo dňa 21.08.2019.

7. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 262 CSP. Žalovaná mala úspech v rozsahu 85,93 %, jej neúspech predstavoval 14,07 %. Z tohto dôvodu jej súd vo vzťahu k žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 71,86 % ako rozdiel medzi pomerom jej úspechu a neúspechu.

8. Proti rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote žalovaná odvolanie, pričom namietala nesprávne právne posúdenie veci a porušenie práva na spravodlivý proces. Uviedla, že sa súd nevysporiadal s podstatnými prostriedkami procesnej obrany žalovanej, a to námietkou premlčania. Právny predchodca žalobcu predložil formulárovú zmluvu na podpis a tak musel mať vedomosť o všetkých náležitostiach zmluvy, ktoré zakladajú jej neplatnosť. Subjektívna premlčacia doba začala plynúť okamihom uzavretia zmluvy, pričom žaloba bola na súde podaná až po jej márnom uplynutí. Tým, že súd nedal odpoveď na jej podstatné argumenty, porušil právo žalovanej na spravodlivý proces. Nesprávne právne posúdenie vecí videla aj v posúdení otázky aktívnej legitímácie zo strany súdu. Zákon povinnosť podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách ukladá v prípade peňažného záväzku voči banke, pričom nerozlišuje medzi bankovými a nebankovými úvermi. Zákon o bankách upravuje podnikanie bánk so sídlom na území Slovenskej republiky. Súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil a porušil právo žalovanej na spravodlivý proces. Žalovanej vzniklo právo byť informovaná podľa ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (ďalej len „zákon o bankách“) dňa 01.01.2018, pričom žiadne upozornenie podľa tohto ustanovenia nebolo žalovanej doručené. Postúpenie pohľadávky nebolo platné, a preto žalobcovi nepatrí aktívna vecná legitímácia. Navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol.

9. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedol, že uplatnený nárok nie je premlčaný ani len z časti. Žalovaná bola dňa 27.07.2017 predžalobnou upomienkou vyzvaná na zaplatenie celej pohľadávky pre nezaplatenie niektorej zo splátok riadne a včas. Zároveň bola upozornená na možnosť prístúpenia k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Veriteľ pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru pre nezaplatenú splátku splatnú dňa 20.05.2017. Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru bolo žalovanej zaslané dňa 23.09.2017. Dňa 21.05.2017 začala plynúť premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 20.05.2020, pričom žaloba bola súdu doručená dňa 29.04.2020, teda nárok nie je premlčaný, nakoľko bol uplatnený v zákonnej trojročnej premlčacej dobe. V ďalšom zdôraznil, že žalovaná pohľadávka je pohľadávkou nebankového subjektu. Právny predchodca žalobcu nedisponoval bankovou pohľadávkou, preto nie je možné aplikovať zákon o bankách. Poukázal na rozhodnutia odvolacích súdov, ktoré dospeli k rovnakému záveru, aký prezentoval žalobca. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

10. Žalovaná vo svojej replike uviedla, že trvá na vznesenej námietke premlčania vo vzťahu k subjektívnej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť okamihom uzavretia predmetnej zmluvy. Ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách ukladá banke povinnosť informovať svojho klienta vo všeobecnosti pri akomkoľvek existujúcom peňažnom záväzku klienta voči banke, čo je aj prípad v prebiehajúcom konaní. Zároveň toto ustanovenie nediferencuje medzi bankovými a nebankovými úvermi. Navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol.

11. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 357 CSP), preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné, pokiaľ ide o vyriešenie otázky aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v predmetnom konaní, ktorou otázkou sa už zaoberal aj súd prvej inštancie a ktorú nesprávne právne posúdil.

12. Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 11.08.2014 mal súd preukázané, že na základe uvedenej zmluvy pôvodný veriteľ Consumer Finance Holding, a.s. poskytol žalovanej bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 3.000 eur, ktorý úver sa zaviazala žalovaná zaplatiť žalobcovi v 60-tich mesačných splátkach, splatnosť prvej splátky dňa 20.09.2014, termín konečnej splatnosti 08/2019, splatnosť splátok vždy do 20. dňa v mesiaci. V článku 12 bod 12.2 zmluvných podmienok sa dohodlo, že spoločnosť je oprávnená v prípade riadneho a včasného nesplácania splátok pôžičky žiadať od klienta zaplataenie celej pohľadávky spoločnosti, ktorá sa stane okamžite splatnou (vyhlásiť okamžitú splatnosť pôžičky), ak je klient v omeškaní s úhradou jednej splátky alebo čiastočného plnenia jednej splátky počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace, a to za podmienok ustanovených v § 53 ods.9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Zároveň sa dohodlo, že spoločnosť je ďalej v prípade nesplácania úveru oprávnená účtovať klientovi úroky z omeškania a iné náklady súvisiace s vymáhaním pohľadávky spoločnosti uvedené v tejto zmluve.

13. Z listu zo dňa 27.07.2017 (č.l. 16) vyplýva, že v uvedenom liste bola pôvodným veriteľom Consumer Finance Holding, a.s. žalovanej zaslaná predžalobná upomienka, v ktorej bola vyzvaná na úhradu nedoplatku vo výške 348,30 eur s tým, že ak do 05.09.2017 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 05/2017, bude spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. oprávnená úver zosplatiť. Predžalobná upomienka bola doručená žalovanej 04.08.2017 (č. l. 16). Z listu zo dňa 23.09.2017 (č.l. spisu 15) mal súd za preukázané, že v uvedenom liste spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. oznámila žalovanej okamžitú splatnosť úveru, v ktorom uviedla, že nakoľko žalovaná dlžné splátky v lehote stanovenej v predžalobnej upomienke riadne a včas neuhradila, dlh z uvedenej zmluvy sa stal splatný v celom rozsahu naraz s tým, že žalovaná bola vyzvaná na úhradu celkového dlhu vo výške 2.115,45 eur. Odvolací súd je toho názoru, že vzhľadom na vyslovenú bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru (z dôvodu, že žalobca v konaní nepreukázal, aby si splnil povinnosti plynúce pre neho, resp. vo vzťahu k jeho právnenému predchodcovi z ust. § 7 ods. 1 z. č. 129/2010 Z.z.) poskytnutý úver v zmysle § 11 ods. 2 z. č. 129/2010 Z.z. nebolo možné predčasne zosplatiť postupom podľa § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka.

14. Z notárskej zápisnice N 3283/2017 NZ 54215/2017 NCRIs 55029/2017 spísanej notárkou JUDr. Ľubicou Floriánovou so sídlom v Bratislave zo dňa 11.12.2017 súd zistil, že do uvedenej notárskej zápisnice je spísaný Projekt rozdelenia spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. zlúčením so Všeobecnou úverovou bankou, a.s. a VÚB Leasing, a.s., pričom z bodu 3.3 a 6.2 vyplýva, že v dôsledku rozdelenia spoločnosť VÚB Leasing, a.s. pokračuje v prevádzkovaní splátkového predaja a leasingu zanikajúcej spoločnosti a ostatné podnikanie prechádza do VÚB a.s.

15. Z oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 28.10.2020 (č.l. spisu 62) vyplýva, že v uvedenom listom veriteľ (Všeobecná úverová banka, a.s.) oznámila žalovanej, že došlo k postúpeniu predmetnej pohľadávky na Intrum Slovakia, s.r.o. ku dňu 22.10.2020 s tým, že momentom doručenia tohto oznámenia je žalovaná jeho záväzky plniť výhradne postupníkovi, teda žalobcovi. V súvislosti s uvedeným bola súdu predložená aj rámcová zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 30.11.2017.

16. V súvislosti s riešením odvolacej námietky o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie, odvolací súd vychádzajúc z obsahu spisu skúmal, či v danom prípade došlo k platnému postúpeniu pohľadávky od Všeobecná úverová banka, a.s. na Intrum Slovakia, s.r.o. Je potrebné preto uviesť, že na postúpenie pohľadávky pri bankových úveroch je potrebné rešpektovať ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách v znení platnom ku dňu postúpenia pohľadávky, ktoré poskytuje dlžníkom zákonnú ochranu pred zhoršením ich situácie v záväzkovo právnom vzťahu z úveru, lebo vyžaduje písomnú výzvu banky klientovi, ktorý nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní je v omeškaní so splnením, čo i len časti svojho peňažného záväzku. Žalobca v tomto konaní nepreukázal, že žalovanej bola zo strany banky zaslaná a doručená písomná výzva, kedy by napriek doručeniu tejto výzvy bola žalovaná nepretržite dlhšie

ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku. Vo všeobecnosti platí, že postúpenie pohľadávky (cesia) spočíva v tom, že do existujúceho záväzku namiesto doterajšieho veriteľa vstúpi nový veriteľ, čiže dochádza k zmene v osobe veriteľa. Táto zmena sa nedotýka práv ani povinností dlžníka vyplývajúcich pre neho zo záväzku, a preto sa na platnosť zmluvy o postúpení nevyžaduje súhlas dlžníka. Zámerom právnej úpravy postúpenia pohľadávky je zabrániť tomu, aby postúpením pohľadávky došlo k zhoršeniu právneho postavenia dlžníka. Za týmto účelom sa mu zachovávajú všetky námietky proti postúpenej pohľadávke a rovnako aj možnosť namietat voči tejto pohľadávke svoje vzájomné pohľadávky. Následky postúpenia sa tak predovšetkým prejavujú v právnom postavení postupcu, ktorý stráca postúpenú pohľadávku so všetkým príslušenstvom i právami s ňou spojenými. Postupník sa na základe postúpenia pohľadávky stane veriteľom namiesto postupcu a pohľadávku nadobudne so všetkými právami, ktoré sú s ňou spojené. Keďže ide o významnú zmenu v osobe veriteľa, ustanovuje Občiansky zákonník pre postúpenie pohľadávky písomnú formu a zároveň ustanovuje, ktoré pohľadávky nie sú spôsobilým predmetom postúpenia. Osobitné predpisy môžu upravovať postúpenie pohľadávok v špecifických prípadoch odlišne, resp. môžu upravovať osobitné podmienky, ktorých splnenie je na platné postúpenie potrebné (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn.1Cdo/147/2017 zo dňa 24. apríla 2018).

17. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách neupravuje len administratívne povinnosti banky pri ochrane bankového tajomstva, ale stanovuje podmienky platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky bankou, ide teda o lex specialis vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam Občianskeho zákonníka o postúpení pohľadávky (§ 524 a nasl.). Citované ustanovenie stanovuje podmienky, za ktorých môže banka aj bez súhlasu klienta postúpiť svoju pohľadávku na inú osobu, čo výkladom a contrario znamená, že ak podmienky uvedené v tomto ustanovení splnené nie sú, banka postúpiť pohľadávku bez súhlasu klienta nemôže. Postúpenie pohľadávky bankou bez splnenia podmienok uvedených v ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách je potrebné považovať za konanie v rozpore so zákonom a takýto úkon je absolútne neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu má súd povinnosť prihliadať ex offo. Nakoľko v danom prípade pôvodným žalobcom bola banka (Všeobecná úverová banka, a. s.), ktorá ako postupca ku dňu 22.10.2020 postúpila svoju pohľadávku zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXX uzavretej dňa 11.08.2014 so žalovanou, na postupníka Intrum Slovakia, s.r.o. (žalobcu), súd zisťoval, či boli pri postúpení pohľadávky dodržané podmienky ustanovené zákonom o bankách, teda či postúpenie pohľadávky bolo platné.

18. Pokiaľ by neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvá veta zákona o bankách, pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, jednalo by sa o postúpenie v rozpore so zákonom (v rozpore so zákonom o bankách), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka vylúčené. V prípade, ak dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadom ktorej to zákon vylučuje, ide o cesiu neplatnú ex tunc a jej neplatnosť nie je možné zhojiť. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách vyžaduje špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu osobu. Vyžaduje sa preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a dlžníkovo následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Žalobca, ktorému bola na základe zmluvy o postúpení pohľadávky postúpená pohľadávka bankou, je povinný preukázať, že banka klienta písomne vyzvala na splnenie záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splnením svojho záväzku minimálne 90 dní. Splnenie osobitných zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky sa vyžaduje z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom (mimo banky) už nie je zachovaná možnosť dohľadu a dozoru Národnej banky Slovenska ako centrálnej banky.

19. Písomná výzva banky, t.j. výzva vyhotovená bankou, v danom prípade žalobcom predložená nebola. Žalobca netvrdil ani nepredložil súdu inú výzvu ako predžalobnú upomienku zo dňa 27.07.2017 (č.l. spisu 16), vyhotovenú pôvodným veriteľom spoločnosťou Consumer Finance Holding, a. s., po ktorej nasledovalo oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 23.09.2017, rovnako vyhotovené pôvodným veriteľom Consumer Finance Holding, a. s. (č.l. spisu 15). Keďže pôvodný žalobca Všeobecná úverová banka, a. s. sa stala právnym nástupcom obchodnej spoločnosti Consumer Finance Holding, a. s., pohľadávka uplatnená žalobou, aj keď pôvodne vznikla z úverovej zmluvy uzavretej medzi nebankovým subjektom a žalovaným, v čase jej uplatňovania na súde už bola pohľadávkou banky. Všeobecná úverová banka, a. s. bola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku voči žalovanému na spoločnosť Intrum Slovakia, s.r.o. len za splnenia zákonných podmienok stanovených v § 92 ods. 8 zákona o bankách. Nakoľko žalobca nepreukázal splnenie zákonných podmienok stanovených v § 92 ods. 8 zákona o bankách pre postúpenie pohľadávok, dospel odvolací súd k záveru, že žalobca nie

je v konaní aktívne vecne legitimovaný. Keďže poskytnutý úver v zmysle § 11 ods. 2 z. č. 129/2010 Z.z. nebolo možné platne predčasne zosplatiť postupom podľa § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, nemožno súhlasiť, že v konaní je daná žalobcova aktívna legitimácia.

20. Právny predchodca žalobcu teda nemohol pristúpiť k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, nakoľko nekonal s odbornou starostlivosťou. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými, a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy a po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Citované ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách oprávňuje banku postúpiť na iný subjekt len peňažný záväzok, s ktorým je dlžník v omeškaní (z dôvodovej správy k uvedenému zákonu týkajúcej sa predmetného ustanovenia je zrejmé, že toto ustanovenie upravuje možnosť využitia inštitútu postúpenia pohľadávky zodpovedajúcej nesplácaného dlhu) a nemôže postúpiť pohľadávku, ktorá ešte nebola splatná.

21. Z uvedeného teda vyplýva, že právny predchodca žalobcu nemohol postúpiť žalobcovi tzv. „živý úver“. Pokiaľ teda právny predchodca žalobcu postúpil svoju pohľadávku na žalobcu konal v rozpore s ustanovením § 92 ods. 8 Zákona o bankách, a preto je Zmluva o postúpení pohľadávky neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka a žalobca teda nie je v prejednávanej veci aktívne vecne legitimovaný.

22. Vzhľadom na nedostatok aktívnej vecnej legitimácie na strane žalobcu bolo potrebné žalobu zamietnuť.

23. V rámci edukácie pre žalobcu s dôrazom na význam skúmania bonity odvolací súd dáva do pozornosti Rozsudok Súdneho Dvora (šiesta komora) z 10. júna 2021 vo veci C-303/20, Ultimo Portfolio Investment (Luxembourg) SA proti KM, za účasti: Prokuratura Okręgowa w Kielcach,) ktorým rozhodol takto:

Článok 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že preskúmanie účinnej, primeranej a odrádzajúcej povahy sankcií ustanovených v tomto článku za porušenie najmä povinnosti posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa uloženej v článku 8 tejto smernice sa musí vykonať tak, že sa v súlade s článkom 288 tretím odsekom ZFEÚ zohľadní nielen ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré bolo prijaté osobitne na účely prebratia uvedenej smernice, ale takisto všetky iné ustanovenia tohto práva, pričom sa musia vykladať v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a ciele tejto smernice tak, aby uvedené sankcie splnili požiadavky stanovené v článku 23 tejto smernice.

24. Na základe uvedeného odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie v súlade s ust. § 388 CSP tak, že žalobu zamietol.

25. O trovách celého konania (prvoinštančného i odvolacieho) súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Súd žalobu zamietol, teda žalovaná bola v konaní úspešná v plnom rozsahu. Preto odvolací súd priznal žalovanej voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania tak, ako je uvedené vo výroku II. tohto rozsudku.

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).